

CO TO JEST **WARTOŚĆ**?

To filozoficzna podstawowa kategoria aksjologii, oznaczająca wszystko to, co cenne i godne pożądania, co stanowi cel ludzkich dążeń.

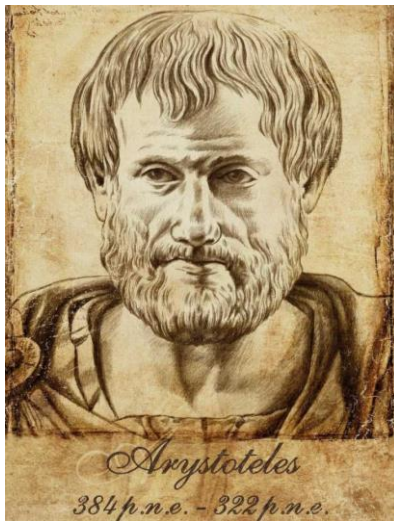
WARTOŚĆ PRZEZ WIEKI...

Problematyka aksjologiczna interesowała europejskich myślicieli od Sokratesa po XXI wiek. Termin *wartość* pochodzi od *być wartościowym*, mieć znaczenie (valor od valere) i wszedł do słownika pod koniec XIX wieku. Do tego momentu filozofowie posługiwali się pojęciem *dobro*. Na początku *wartość* była określeniem, którym posługiwano się w życiu codziennym.

ARYSTOTELES...

uważał, że wartości istnieją , niezależnie od tego, jak oceniają je ludzie, niezależnie od ich upodobań i zainteresowań. Wartościom, np. **prawdzie, dobru, pięknu, sprawiedliwości** przysługuje charakter absolutny i autonomiczny. Ludzie w swoim postępowaniu starają się je urzeczywistniać i uczestniczyć w nich, ale niczego w nich nie zmieniają. Takie ujęcie jest dowodem na pojmowanie **wartości jako dobra samego w sobie.**

Świat, w którym żyjemy, jest światem **wartości**

Człowiek nie może od wartości uciec. Ich wybór i zakres realizacji świadczy o tym, co dla danego człowieka jest ważne. Każdy z nas dostrzega wartości, rozpoznaje je, klasyfikuje, realizuje. Całe życie jest nieustannym wartościowaniem.

Współczesne badania z zakresu psychofizjologii dowodzą, że w mózgu zlokalizowane są niezależne ośrodki wartościowania pozytywnego i negatywnego. Są to ośrodki przyjemności - nagrody i przykrości - kary.

Źródła wartościowania

Nie należy ich szukać tylko wśród czynników społecznych czy kulturowych, ale również **w naturze człowieka.**

Czynniki utrudniające wartościowanie:

- niemożność określenia indywidualnej hierarchii wartości
- rezygnacja z wcześniej uznawanych wartości, odkrycie nowych
- dezintegracja wartościowania
- poczucie nierealizowania wartości.

System i hierarchia wartości cechują każdą kulturę

Zależy to od:

- przeszłości historycznej
- tradycji narodowych tworzących daną kulturę
- warunków społeczno-ekonomicznych
- stosunków międzyludzkich i własnościowych
- systemu sprawowania władzy.

Wartości ewoluują...

W warunkach szybkich przemian społecznych, politycznych i ekonomicznych rozwijają się nowe wartości, a dotychczas istniejące zyskują nowy wymiar lub ulegają procesom destabilizacji.

Czy istnieją wartości zmienne?

Tak, są uzależnione np. od kultury narodu, czynników ekonomicznych itp.

Wartości stałe

Są niezmiennie, wynikają z natury ludzkiej – np. wartości chrześcijańskie.

To podstawowy stymulator rozwoju kulturalnego, społecznego czy moralnego.

Ich akceptowanie zapobiega i przeciwdziała dehumanizacji różnych dziedzin życia, występowaniu zjawisk patologii społecznej, groźbie zagłady.

Wartości jako układ odniesienia

- dla norm moralnych
- ukierunkowania aspiracji
- motywacji do działania.

**Wybór wartości, to możliwość wolnych decyzji,
które są wyrazem wolności człowieka.**

FUNKCJE WARTOŚCI

1. Regulowanie zaspokajania potrzeb.

Potrzeby określają to, co jest ważne dla życia i prawidłowego funkcjonowania człowieka. Wartości wyznaczają sposoby zaspokajania potrzeb oraz kolejność ich zaspokajania.

2. Wpływanie na wybór odległych celów i sposobów ich realizacji, czyli na plany życiowe.

3. Wpływanie na samoocenę jednostki, na przykład ocenę swojego wyglądu, zdolności, relacji między ludźmi.

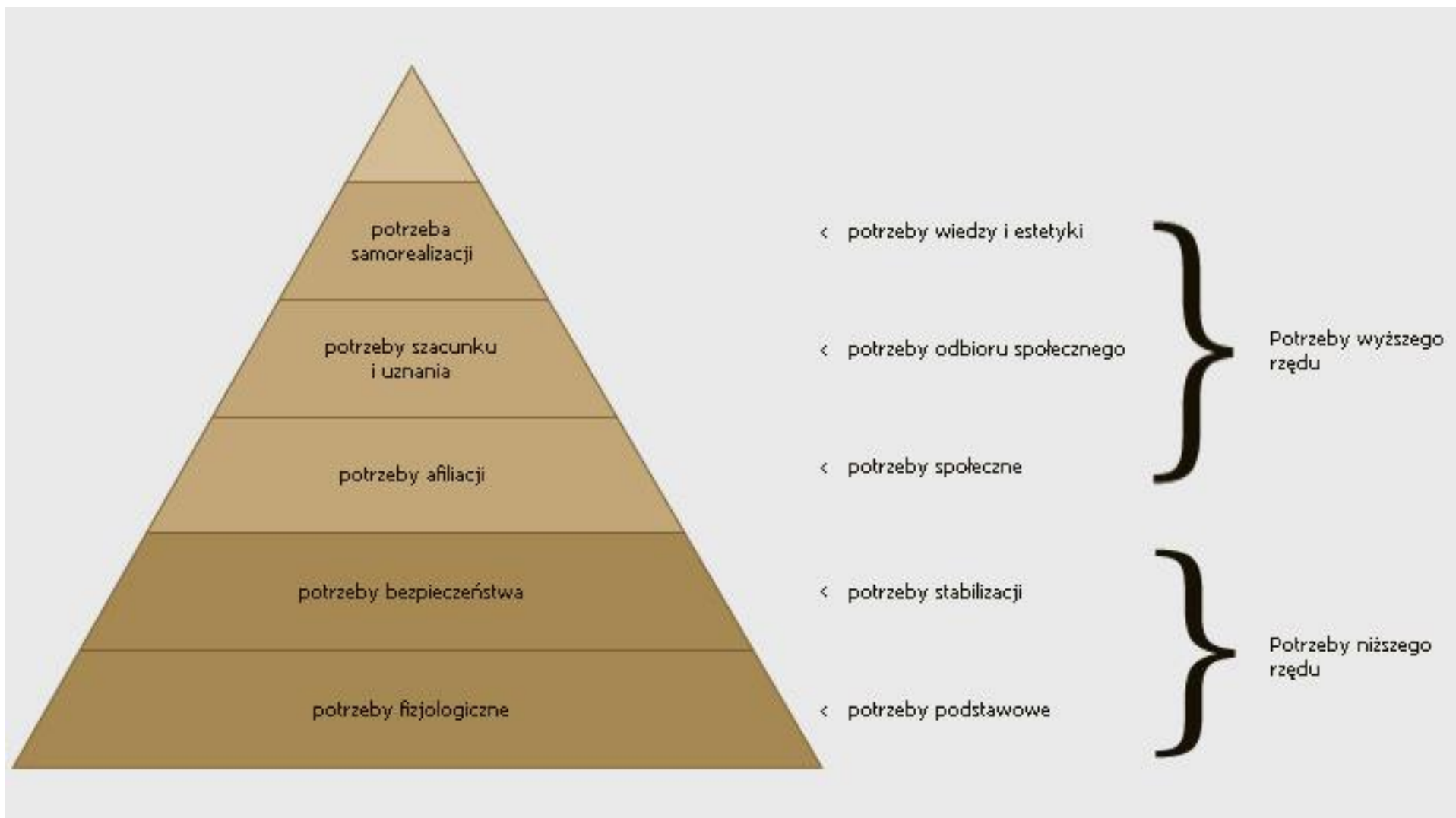
Wartości wpływają na ocenę wyników własnych działań, a w efekcie na zadowolenie lub niezadowolenie z uzyskiwanych osiągnięć.

WARTOŚCI W NASZYM ŻYCIU:

- MIŁOŚĆ
- PRZYJAŹŃ
- RODZINA
- WIERNOŚĆ
- PATRIOTYZM
- OJCZYZNA
- ZAUFANIE
- TOLERANCJA
- POKÓJ
- SPRAWIEDLIWOŚĆ
- PRAWO DO ŻYCIA
- WOLNOŚĆ
- GODNOŚĆ
- SZACUNEK
- MIEJSCE W SPOŁECZEŃSTWIE
- POCZUCIE BYCIA POTRZEBNYM
- LOJALNOŚĆ
- HONOR
- SATYSFAKCJA
- SUKCES ZAWODOWY
- PRACA, KTÓRĄ SIĘ LUBI
- WYKSZTAŁCENIE
- WIARA, BÓG
- POZYCJA MATERIALNA, PIENIĄDZE
- BOGACTWO WRAŻEŃ I DOŚWIADCZEŃ
- WYGODA I KOMFORT ŻYCIA
- TWÓRCZOŚĆ, SZTUKA
- SZCZĘŚCIE DZIECI
- WŁADZA
- POLITYKA
- SPOKÓJ
- EKOLOGIA
- WIARA W IDEE
- ODPOWIEDZIALNOŚĆ
- SZCZĘŚCIE
- DAŻENIE DO CELU

Hierarchia wartości (uniwersalnych) wg Maxa Schelera

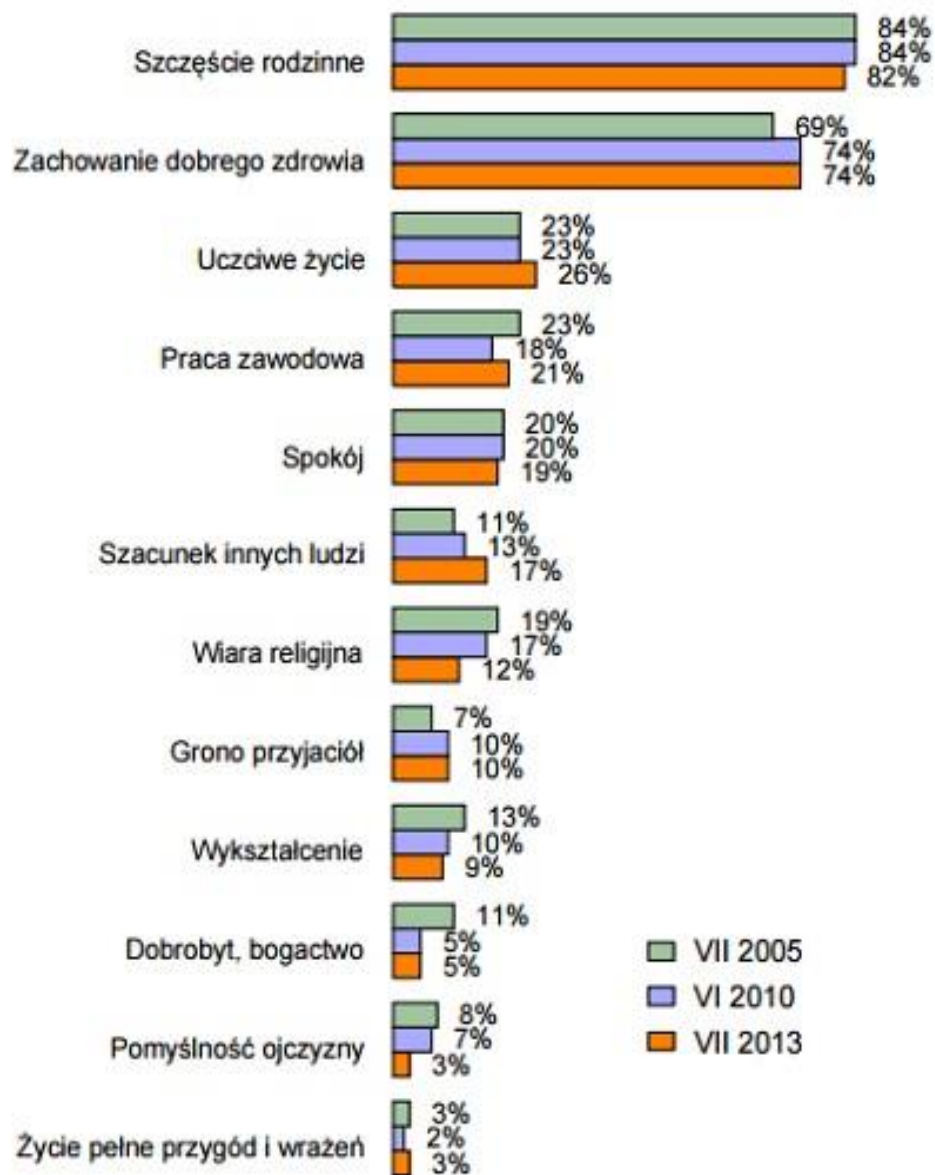

Najważniejsze wartości w życiu

WARTOŚCI NAJCZĘŚCIEJ WSKAZYWANE W ODPOWIEDZI NA PYTANIE O TRZY NAJWAŻNIEJSZE WARTOŚCI

Wartości:	Wartość wskazana jako najważniejsza	Wartość wskazana jako jedna z trzech najważniejszych
zdrowie	65,9%	89,1%
rodzina, szczęście rodzinne	23,1%	81,1%
miłość	3,0%	19,8%
uczciwość	0,9%	17,8%
pieniądze	1,2%	16,9%
poczucie stabilizacji	1,0%	16,1%
praca zawodowa	1,3%	15,4%
wiara religijna	0,9%	8,9%
sprawność fizyczna	0,3%	6,4%
przyjaciele/przyjaźń	0,3%	5,7%

KTÓRE Z PODANYCH NA TEJ LIŚCIE WARTOŚCI SĄ DLA PANA(I) NAJWAŻNIEJSZE
W ŻYCIU?

Źródło:

https://www.youtube.com/results?search_query=o+warto%C5%9Bciach+w+%C5%BCyciu+cz%C5%82owieka